

HE 75/2019 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden poliisin hallinnonalan lakien muutoksenhakusäännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi viittätoista poliisin hallinnonalan lakia siten, että niissä olevat viittaukset kumottuun hallintolainkäyttölakiin muutetaan viittauksiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ja viittausten kirjoitustapaa päivitetään. Lisäksi uuden yleislain kanssa päällekkäinen sääntely samoin kuin yleissäännöksestä poikkeava valituslupasääntely poistettaisiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2020. Rahankeräyslain muuttamista koskeva laki tulisi kuitenkin voimaan 1.3.2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta.....	4
1.2 Valmistelu	5
2 Nykytila ja sen arviointi.....	5
3 Tavoitteet	5
4 Keskeiset ehdotukset.....	6
5 Pääasialliset vaikutukset	7
6 Lausuntopalaute	8
7 Voimaantulo.....	8
8 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	8
LAKIEHDOTUKSET	10
1. Laki poliisilain 5 luvun 62 §:n ja 8 luvun 7 §:n muuttamisesta	10
2. Laki Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 46 §:n muuttamisesta	11
3. Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 17 luvun 6 §:n muuttamisesta.....	12
4. Laki passilain 37 §:n muuttamisesta	13
5. Laki henkilökorttilain 37 §:n muuttamisesta.....	14
6. Laki arpajaislain 66 §:n muuttamisesta.....	15
7. Laki rahankeräyslain 35 §:n muuttamisesta	16
8. Laki viihdelaitelain 16 §:n muuttamisesta	17
9. Laki ampuma-aselain 118 §:n muuttamisesta	18
10. Laki ampumaratalain 15 §:n muuttamisesta.....	19
11. Laki tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annetun lain 23 §:n muuttamisesta	20
12. Laki järjestyslain 24 §:n muuttamisesta	21
13. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 110 §:n muuttamisesta	22
14. Laki lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan 1. Laki rikollisuuden torjunnassa annetun lain 17 §:n muuttamisesta	23
15. Laki räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain 11 §:n muuttamisesta	24
LIITE	25
RINNAKKAISTEKSTIT	25
1. Laki poliisilain 5 luvun 62 §:n ja 8 luvun 7 §:n muuttamisesta	25
2. Laki Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 46 §:n muuttamisesta	27
3. Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 17 luvun 6 §:n muuttamisesta.....	28
4. Laki passilain 37 §:n muuttamisesta	29
5. Laki henkilökorttilain 37 §:n muuttamisesta.....	30
6. Laki arpajaislain 66 §:n muuttamisesta.....	31
7. Laki rahankeräyslain 35 §:n muuttamisesta	32
8. Laki viihdelaitelain 16 §:n muuttamisesta	33
9. Laki ampuma-aselain 118 §:n muuttamisesta	34

HE 75/2019 vp

10. Laki ampumaratalain 15 §:n muuttamisesta.....	35
11. Laki tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annetun lain 23 §:n muuttamisesta	36
12. Laki järjestyslain 24 §:n muuttamisesta	37
13. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 110 §:n muuttamisesta	38
14. Laki lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain 17 §:n muuttamisesta	39
15. Laki räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain 11 §:n muuttamisesta	40

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Eduskunta hyväksyi 19.2.2019 lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019), joka kumoaa hallintolainkäyttölain (586/1996) 1.1.2020 lukien. Poliisin hallinnonalan erityislait sisältävät useita viittauksia kumottuun hallintolainkäyttölakiin ja lisäksi niissä on menettelysäännöksiä, joita koskevat yleissäännökset ovat jatkossa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettussa laissa. Keskeisimmät näistä koskevat muutoksenhakua hallinto-oikeuden ratkaisuun.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetulla lailla on toteutettu hallintolainkäytön yleissääntelyn kokonaisuudistus ajantasaistamalla hallintoasioita koskeva oikeudenkäyntimenettely. Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa sisältää periaatteellisen muutoksen hallinto-oikeudelliseen muutoksenhakujärjestelmään, sillä sen 107 §:n mukaan valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää jatkossa lähtökohtaisesti valituslupaa. Sääntely merkitsee muutosta nykytilaan, sillä valituslupaa edellyttävästä muutoksenhausta on tullut säättää erikseen erityislaissa, mikäli valituslupan käytölle on ollut asian laatu ja merkittävyys huomioiden hyväksyttävät perusteet. Muutoksen taustalla ovat hallintolainkäytön tehostamiseen ja korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätösroolin vahvistamiseen liittyvät perusteet sekä perustuslakivaliokunnan tulkintalinjan muutos valituslupajärjestelmän osalta.

Myös hallintopäätöksen tehneen viranomaisen oikeus valittaa hallintotuomioistuimen päätöksestä perustuu nykyisin erityissäännöksiin tai siihen, että valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaan tultua viranomaisella on ilman eri säännöstä oikeus valittaa hallintotuomioistuimen päätöksestä, mikäli tuomioistuin on muuttanut viranomaisen tekemää alkuperäistä hallintopäätöstä tai kumonnut sen.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säätämistä edeltäneessä lakihankkeessa, joka koski hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamista (HE 230/2014 vp) laajennettiin valituslupamenettelyn käyttöalaa merkittävästi. Kyseisessä esityksessä valituslupasääntelyn ulkopuolelle jätettiin esimerkiksi asioita, joissa on kyse elinkeinoluvan peruuttamisesta, merkittävästä hallinnollisesta seuraamuksesta, hallinnollisen pakkokeinon täytäntöönpanosta tai elinkeinotoiminnan rajoittamiseen liittyvistä valvonta-asioista. Perustuslakivaliokunta totesi esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 55/2014 vp), että asian laatu tai merkittävyys eivät välttämättä edellytä kaikissa näissäkään asiaryhmissä pääsyä korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa sekä edellytti valituslupajärjestelmän johdonmukaisen kehittämisen ja laajentamisen jatkamista.

Sittemmin perustuslakivaliokunta on todennut myös, etteivät asian laatu tai merkittävyys välttämättä edellytä pääsyä korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa kaikissa sellaisissaan asiaryhmissä, joihin valitusvaiheessa useimmin liittyy vaativia oikeuskysymyksiä tai jotka ovat yleensä asianosaisen tai yhteiskunnan kannalta erityisen merkittäviä tai laaja-alaisia (PeVL 29/2017 vp). Muutoksenhaku valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman, että siihen tarvitaan valituslupa, tulee säilyttää vain asioissa, joissa poikkeaminen valituslupajärjestelmästä on asian laadun vuoksi välttämätöntä. Perustuslakivaliokunta on pitänyt tällaisina asioina esimerkiksi markkinaoikeuden määräämiä seuraamusmaksuja, joissa korkein hallinto-oikeus on ainoa muutoksenhakuaste (PeVL 49/2016 vp).

1.2 Valmistelu

Asia on valmisteltu sisäministeriössä. Ehdotus on ollut lausuntokierroksella 22.8–19.9.2019. Koska kysymyksessä on lähinnä teknisistä muutoksista eräisiin lakeihin koostuva suppea lakiehdotus, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020, lausuntoaika on ollut lyhyempi kuin kuusi viikkoa. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa [valtio-neuvosto.fi/hankkeet tunnuksella SM029:00/2019](http://valtio-neuvosto.fi/hankkeet_tunnuksella_SM029:00/2019).

2 Nykytila ja sen arviointi

Poliisin hallinnon alan erityislait sisältävät useita viittauksia hallintolainkäyttölakiin sekä päällekkäisiä menettelysäännöksiä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa.

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) säännös valitusoikeudesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa koskee opiskeluoikeuden peruuttamista. Muutoksenhakua koskeva säännös sisältää lisäksi kaksi valituskieltoa muun muassa tutkintolautakunnan päätöstä koskevassa asiassa. Kyseessä on hallinnollisuonteinen seuraamus. Hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi Poliisiammattikorkeakoulusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 64/2013 vp) ei ole esitetty perusteita sille, miksi opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva asia on jätetty valituslupajärjestelmän ulkopuolelle. Opiskeluoikeuden peruutusta koskevassa asiassa lisäksi käytössä ovat oikaisuvaatimusmenettely sekä valitusoikeus hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Arpajaislain (1047/2001) sekä viihdelaitelain (164/1995) erityiset muutoksenhakusäännökset koskevat Poliisihallituksen hyväksymän tarkastuslaitoksen oikeutta valittaa ilman valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen hallinto-oikeuden päätöksestä asiassa, jossa Poliisihallitus on peruuttanut tarkastuslaitokselle antamansa määräyksen toimia rahaliikenteen valvontalaitteiden tarkastuksia ja hyväksymisiä toimittavana laitoksena. Ampumaratalain (763/2015) valituslupajärjestelmästä poikkeava muutoksenhakusäännös koskee valitusoikeutta hallinto-oikeuden päätöksestä asiassa, jossa Poliisihallitus on tehnyt päätöksen ampumaradan luvan peruuttamista tai toiminnan kieltämistä koskevassa asiassa.

Räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain (653/2014) erityinen muutoksenhakusäännös koskee valitusoikeutta hallinto-oikeuden päätöksestä asioissa, joissa poliisi tai Tulli ovat ottaneet haltuunsa ilman lähtöainelupaa maahantuodun tai hallussa pidetyn aineen taikka aineen, jonka lähtöaineluvan voimassaolo on peruutettu.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n mukaan hallinto-oikeuden antamaan päätökseen saa vastaisuudessa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää asiassa valitusluvan. Uuden lain sisältämä valituslupajärjestelmä ei merkitse niin pitkälle menevää rajoitusta muutoksenhakuoikeuteen kuin varsinaiset valituskiellot. Valitusluvan myöntämisen perusteista säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä. Valitusluvan ehtojen täytyessä korkeimman hallinto-oikeuden on myönnettävä valituslupa. Valitusluvan myöntämisen perusteet eivät rajoitu ennakkopäätösperusteeseen, vaan lupa on myönnettävä myös asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi tai jos valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on saattaa poliisin hallinnon alan lainsäädännössä olevat viittaukset hallintolainkäyttölakiin vastaamaan yleislainsäädännössä tapahtuneita muutoksia. Esityksen ta-

voitteena on lisäksi tarkistaa ja ajantasaistaa säännöksiä siten, että viittausten kirjoitustapaa päivitetään. Lisäksi uuden yleislain kanssa päällekkäinen sääntely samoin kuin yleissäännöksestä poikkeava valituslupasääntely poistettaisiin.

4 Keskeiset ehdotukset

Viittausten päivittäminen

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi poliisin hallinnonalan erityislakeja siltä osin kuin niissä on viittauksia kumottuun hallintolainkäyttölakiin tai menettelysäännöksiä koskien muutoksenhakua hallinto-oikeuden antamaan ratkaisuun. Lisäksi poliisilakiin (872/2011) ehdotetaan tehtäväksi tekninen viittausmuutos toisen lain nimikkeen muuttumisen johdosta. Tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) muuttamisesta annetulla lailla (68/2018) on muutettu lain nimi laiksi sähköisen viestinnän palveluista.

Poliisilain, poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006), passilain (671/2006), henkilökorttilain (663/2016), rahankeräyslain (863/2019), tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annetun lain (582/2019) sekä järjestyslain (612/2003) viittaukset ehdotetaan muutettaviksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin sekä muutettaviksi kirjoitusasultaan selkeästi informatiiviseen muotoon oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti.

Päällekkäisten valituslupasäännösten poistaminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 109 §:n 2 momentin mukaan viranomaisella on ilman eri säännöstä oikeus valittaa hallintotuomioistuimen päätöksestä. Lisäksi lain 4 §:n mukaan viranomaisiksi katsotaan myös muu julkista hallintotehtävää hoitava. Tästä syystä arpajaislain 66 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus 57 §:ään poistetaan. Vastaavasti viihdelaitelain 16 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus 8 §:ään poistetaan.

Ampuma-aselain (1/1998) 118 §:n 4 momentti sekä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 110 §:n 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomina. Poliisihallituksella on viranomaisena oikeus hakea muutosta tekemäänsä päätökseen ilman erillistä säännöstä. Lisäksi ampuma-aselain 118 §:n 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi informatiiviseksi viittaukseksi yleislakiin.

Lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnasta annetun lain (657/2019) 17 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi yleislakiin. Seuraamusmaksua koskeva säännös muutoksenhausta on yleislain kanssa päällekkäinen ja siten tarpeeton.

Valituslupaa koskevien poikkeusten poistaminen

Valituslupamenettelyn ulkopuolella olevat muutoksenhakusäännökset ehdotetaan kumottaviksi, jolloin ne eivät jatkossa muodostaisi poikkeusta uuteen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädettyyn valituslupaa koskevaan pääsääntöön.

Arpajaislain 66 §:n 2 momentti, viihdelaitelain 16 §:n 2 momentti, ampumaratalain 15 §:n 2 momentti sekä räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain 11 §:n 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi sekä poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 46 §:n 2 momenttia muutettavaksi, sillä asioiden laadun ei arvioida olevan sellaisia, että valituslupa-

järjestelmästä poikkeamiseen edellä esitetyn tavoitin olisi välttämätöntä. Arpajaislain ja viihdelaitelain ehdotetut muutoksenhakusäännökset koskisivat näin ollen sekä viranomaisen että viranomaisiksi katsottavan rahaliikenteen valvontalaitteen tarkastamisesta ja hyväksymisestä vastaavan tarkastuslaitoksen tekemiä päätöksiä. Valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä edellyttäisi jatkossa valituslupaa, mikä korkeimman hallinto-oikeuden olisi myönnettävä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä säädetyllä tavalla.

Korkein hallinto-oikeus ei ole edellä mainituissa asiaryhmissä ainoa muutoksenhakuaste. Perustuslakivaliokunta on lisäksi katsonut, että muun muassa elinkeinoluvan peruuttamista, merkittävää hallinnollista seuraamusta tai hallinnollisen pakkokeinon täytäntöönpanoa koskevat asiat sekä sellaiset valvonta-asiat, joissa on käytännössä kysymys elinkeinotoiminnan rajoittamisesta eivät välttämättä edellytä pääsyä korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa. Valituslupasääntely ei ole poissuljettua silloinkaan, kun kysymys on hallinnollista seuraamusta koskevasta asiasta (PeVL 14/2013 vp).

Vaikka kysymys on pakkokeinoluonteisista asioista, jollaisiksi aineen pois ottaminen ja hävittäminen katsotaan, perustuslakivaliokunnan kanta on ollut, ettei asian laatu tai merkittävyys edellytä välttämättä kaikissa näissäkään asiaryhmissä pääsyä korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa (PeVL 55/2014 vp). Korkein hallinto-oikeus ei myöskään mainitun lain nojalla ole ainoa muutoksenhakuaste.

5 Pääasialliset vaikutukset

Esityksellä ajantasaistetaan poliisin hallinnonalaan kuuluvien lakien sisältämät viittaukset ja muutoksenhakusäännökset vastaamaan voimaan tulevaa lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja sen sisältämää laajennusta valituslupajärjestelmään.

Hallituksen esityksessä HE 29/2018 vp on todettu, ettei yleissääntely asianosaisen oikeudesta valittaa hallintopäätöksestä vaikuta hallintotuomioistuimiin saapuvien valitusten määrään. Valituslupasääntely muutoksenhaussa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen keventäisi korkeimman hallinto-oikeuden työmäärää niissä tapauksissa, joissa valituslupaa ei myönnetä. Kokonaisuutena ehdotukset nopeuttaisivat asioiden käsittelyä tai merkittäisivät kustannusten säästöä hallintotuomioistuimissa.

Valituslupajärjestelmä ei rajoita oikeutta valittaa päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, vaan kyse on siitä, missä laajuudessa korkein hallinto-oikeus tutkii tehdyn valituksen. Siten poistettavilla poikkeussäännöksillä valituslupajärjestelmään ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia.

Yleissäännös päätöksen tehneen viranomaisen oikeudesta valittaa hallintotuomioistuimen päätöksestä, jolla viranomaisen päätös on kumottu tai sitä on muutettu, vähentäisi nykyiseen sääntelyyn liittyvää tulkinnanvaraisuutta. Käytännössä yleissäännöksen ei ole arvioitu vaikuttavan merkittävästi siihen, millaisissa tilanteissa päätöksen tehneellä viranomaisella on nykyisessä oikeuskäytännössä katsottu olevan valitusoikeus julkisen edun valvonnan perusteella.

Esityksellä ei ole siten vaikutuksia, jotka poikkeaisivat hallituksen esityksessä HE 29/2018 vp laeiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi esitetyistä vaikutuksista.

6 Lausuntopalaute

Lausuntoa pyydettiin oikeusministeriöltä, Helsingin hallinto-oikeudelta, Poliisihallitukselta, korkeimmalta hallinto-oikeudelta ja sisäministeriön kansallisen turvallisuuden yksiköltä.

Korkein hallinto-oikeus kiinnitti lausunnossaan huomiota esityksessä olevien säännösten muotoiluihin. Lisäksi korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei esitykseen ole perusteltua säilyttää kattavaksi tarkoitettua valituslupajärjestelmästä poikkeavia muutoksenhakusäännöksiä. Esitystä on lausuntokierroksen jälkeen muutettu korkeimman hallinto-oikeuden esittämällä tavalla poistamalla esityksestä ne säännökset, jotka olisivat merkinneet poikkeusta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädettyyn valituslupajärjestelmään. Muilla lausunnonantajilla ei ollut lausuttavaa. Oikeusministeriö ei toimittanut lausuntoa.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.1.2020 samaan aikaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa. Kuitenkin rahankeräyslain 35 §:n muuttamista koskeva laki tulisi voimaan 1.3.2020 samaan aikaan rahankeräyslain (863/2019) kanssa.

8 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytyksiä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan oikeus hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon taake turvataan lailla.

Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt valituslupajärjestelmää perustuslain 21 §:n vastaisena. Aiemmassa käytännössään perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut, että valituslupajärjestelmä oli hallintolainkäytössä poikkeuksellinen järjestely ja sen laajentamiseen tuli suhtautua pidättyvästi. Uudemmassa käytännössään valiokunta on todennut hallintoasioiden käsittelyssä ja muutoksenhakujärjestelmässä tapahtuneeseen kehitykseen viitaten, ettei nykyisin ole enää perusteita suhtautua lähtökohtaisen pidättyvästi valituslupajärjestelmään ja sen laajentamiseen (PeVL 32/2012 vp). Sitten perustuslakivaliokunta on katsonut (PeVL 50/2018 vp), että korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätösroolia korostavaa tavoitetta voidaan perustuslakivaliokunnan mielestä pitää oikeusturvan toteutumisen ja yhdenvertaisuuden edistämisen kannalta tärkeänä ja siten perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävänä perusteena ehdotetulle muutoksenhakuoikeuden kavennukselle. Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätösroolin vahvistamisen voidaan katsoa osaltaan lisäävän hallinto-oikeudellisen oikeusturvajärjestelmän toimivuutta, vaikka samalla yksittäisten valitusten tutkimiselle korkeimmassa hallinto-oikeudessa asetettu kynnyks jossakin määrin korottuu.

Valituslupasäätely ei vaikuta oikeuteen valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä, vaan siihen, missä laajuudessa valitus tutkitaan. Hallinto-oikeuden päätöksestä saa valituslupa-asiassa valittaa samalla tavoin kuin muissakin asioissa. Valituslupa-asiassa korkein hallinto-oikeus tutkii ensin, onko kyseessä olevassa tapauksessa valituslupan myöntämisen perustetta. Jos laissa säädetty valituslupaperuste on olemassa, korkeimman hallinto-oikeuden on myönnettävä valituslupa. Kun valituslupa on myönnetty, korkein hallinto-oikeus antaa myös perustellun ratkaisun pääasiassa. Muussa tapauksessa korkein hallinto-oikeus antaa päätöksen, jossa todetaan, ettei asiassa ole valituslupan myöntämisen perustetta, joten valituslupaa ei myönnetä.

HE 75/2019 vp

Esityksen teknisillä säädösmuutoksilla ei olisi valtiosääntöisiä vaikutuksia.

Edellä esitetyillä perusteilla ehdotetut lait voidaan hallituksen käsityksen mukaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

poliisilain 5 luvun 62 §:n ja 8 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisilain (872/2011) 5 luvun 62 §:n 1 ja 2 momentti sekä 8 luvun 7 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 62 §:n 1 ja 2 momentti laissa 931/2015, seuraavasti:

5 luku

Salaiset tiedonhankintakeinot

62 §

Korvaus teleyritykselle

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettusta viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Korvauksesta säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (68/2018) 299 §:ssä. Korvauksen maksamisesta päättää toimenpiteen suorittaneen poliisiviranomaisen yksikkö.

Päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

8 luku

Vahingonkorvaus ja palkkio

7 §

Korvauksen ja palkkion suorittaminen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Poliisiyksikön korvausta koskevaan päätökseen ei kuitenkaan saa haakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

2.

Laki

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 46 §:n 2 momentti seuraavasti:

46 §

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuden siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____.

3.

Laki

poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 17 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 17 luvun 6 §:n 3 momentti seuraavasti:

17 luku

Muutoksenhaku

6 §

Valituksen käsittely hallinto-oikeudessa

Asian käsittelystä on muutoin voimassa, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä kuuta 20 ____.

4.

Laki

passilain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan passilain (671/2006) 37 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 922/2015, sekä
muutetaan 37 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa 922/2015, seuraavasti:

37 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____.

5.

Laki

henkilökorttilain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan henkilökorttilain (663/2016) 37 §:n 2 momentti sekä
muutetaan 37 §:n 1 momentti seuraavasti:

37 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____.

6.

Laki

arpajaislain 66 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan arpajaislain (1047/2001) 66 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 925/2015,
sekä
muutetaan 66 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 925/2015, seuraavasti:

66 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____.

7.

Laki

rahankeräyslain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahankeräyslain (863/2019) 35 §:n 1 momentti seuraavasti:

35 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä kuuta 20 _____.

8.

Laki

viihdelaitelain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan viihdelaitelain (164/1995) 16 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 926/2015,
ja
muutetaan 16 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 926/2015, seuraavasti:

16 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____ .

9.

Laki

ampuma-aselain 118 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ampuma-aselain (1/1998) 118 §:n 4 momentti sellaisena kuin se on laissa 508/2009
sekä
muutetaan 118 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 689/2013, seuraavasti:

118 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____.

10.

Laki

ampumaratalain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ampumaratalain (763/2015) 15 §:n 2 ja 3 momentti sekä
muutetaan 15 §:n 1 momentti seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____.

11.

Laki

tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annetun lain (582/2019) 23 §:n 2 momentti seuraavasti:

23 §

Korvaus tiedonsiirtäjälle

Päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

12.

Laki

järjestyslain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyslain (612/2003) 24 § 1 momentti seuraavasti:

24 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä kuuta 20 _____.

13.

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 110 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 110 §:n 3 momentti
sekä
muutetaan 110 §:n 1 momentti seuraavasti:

110 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä kuuta 20 ____.

14.

Laki

lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain muuttamisesta annetun lain (657/2019) 17 §:n 3 momentti seuraavasti:

17 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Seuraamusmaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen päätöksen tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

15.

Laki

räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain (653/2014) 11 § seuraavasti:

11 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä kuuta 20 ____.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Sisäministeri Maria Ohisalo

1.

Laki

poliisilain 5 luvun 62 §:n ja 8 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisilain (872/2011) 5 luvun 62 §:n 1 ja 2 momentti sekä 8 luvun 7 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 62 §:n 1 ja 2 momentti laissa 931/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

5 luku

Salaiset tiedonhankintakeinot

Salaiset tiedonhankintakeinot

62 §

62 §

Korvaus teleyritykselle

Korvaus teleyritykselle

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettu viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista siten kuin tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 299 §:ssä säädetään. Korvauksen maksamisesta päättää toimenpiteen suorittaneen poliisiviranomaisen yksikkö.

Päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettu viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. *Korvauksesta säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 299 §:ssä.* Korvauksen maksamisesta päättää toimenpiteen suorittaneen poliisiviranomaisen yksikkö.

Päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

HE 75/2019 vp

Voimassa oleva laki

8 luku

Vahingonkorvaus ja palkkio

7 §

Korvauksen ja palkkion suorittaminen

Poliisiyksikön korvausta koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta. Palkkiota koskevaan päätökseen haetaan muutosta hallintolainkäyttölaissa säädetyllä tavalla.

Ehdotus

8 luku

Vahingonkorvaus ja palkkio

7 §

Korvauksen ja palkkion suorittaminen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioiden laissa (808/2019). Poliisiyksikön korvausta koskevaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

2.

Laki

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 46 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva teksti

Ehdotus

46 §

46 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen muussa kuin opiskeluoikeuden peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä kuuta*
20 .

3.

Laki

poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 17 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 17 luvun 6 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 luku

17 luku

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

6 §

6 §

Valituksen käsittely hallinto-oikeudessa

Valituksen käsittely hallinto-oikeudessa

Asian käsittelystä on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Asian käsittelystä on muutoin voimassa, mitä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .

4.

Laki

passilain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan passilain (671/2006) 37 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 922/2015, sekä
muutetaan 37 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa 922/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 §

37 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuden siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 . _____

5.

Laki

henkilökorttilain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan henkilökorttilain (663/2016) 37 §:n 2 momentti sekä
muutetaan 37 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 §

37 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuden siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .

6.

Laki

arpajaislain 66 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan arpajaislain (1047/2001) 66 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 925/2015,
sekä
muutetaan 66 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 925/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

66 §

66 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Edellä 57 §:ssä tarkoitettuun rahaliikenteen valvontalaitteen hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 58 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 . _____

7.

Laki

rahankeräyslain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahankeräyslain (863/2019) 35 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §

35 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Poliisihallituksen ja poliisilaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 _____.

8.

Laki

viihdelaitelain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan viihdelaitelain (164/1995) 16 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 926/2015,
ja
muutetaan 16 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 926/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Edellä 8 §:ssä tarkoitettuun rahaliikenteen valvontalaitteen hyväksymistä koskevaan päätökseen ja muuhun tämän lain nojalla tehtyyn hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Hallinto-oikeuden päätökseen 7 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .

9.

Laki

ampuma-aselain 118 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ampuma-aselain (1/1998) 118 §:n 4 momentti sellaisena kuin se on laissa 508/2009
sekä
muutetaan 118 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 689/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

118 §

118 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Poliisihallituksen tämän lain 32—35, 35 a, 37 ja 64 §:n nojalla antamaan päätökseen sekä muuhun tämän lain tai asevientiasetuksen nojalla annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .

10.

Laki

ampumaratalain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ampumaratalain (763/2015) 15 §:n 2 ja 3 momentti sekä
muutetaan 15 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Viranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luvan peruuttamista ja toiminnan kieltämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 ____ .

11.

Laki

tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annetun lain (582/2019) 23 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 §

23 §

Korvaus tiedonsiirtäjälle

Korvaus tiedonsiirtäjälle

Päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 _____.*

12.

Laki

järjestyslain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyslain (612/2003) 24 § 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun hallintopäätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 ____.

13.

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 110 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015 110 §:n 3 momentti
sekä
muutetaan 110 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

110 §

110 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .

14.

Laki**lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain muuttamisesta annetun lain (657/2019) 17 §:n 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

17 §

17 §

*Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja muutoksenhaku**Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja muutoksenhaku*

Seuraamusmaksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.* Seuraamusmaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen päätöksen tekemisestä.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Seuraamusmaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen päätöksen tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
 20 _____.

15.

Laki

räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain (653/2014) 11 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

11 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Toimivaltaisen viranomaisen 4, 6 ja 9 §:n mukaan tekemiin päätöksiin haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Hallinto-oikeuden päätökseen 9 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 . _____